

Κέντρα Μάθησης

Τα κέντρα μάθησης ενισχύουν τα στοιχεία του περιβάλλοντος ευημερίας:

- **Ασφάλεια, κυριαρχία του περιβάλλοντος (αίσθημα ασφάλειας)** - Τα παιδιά θα μάθουν να περιμένουν καθημερινά ευκαιρίες εξερεύνησης στα διάφορα κέντρα ενδιαφέροντος και θα χρησιμοποιούν τις ίδιες ρουτίνες κάθε μέρα για να μετακινούνται μέσα και έξω από τα κέντρα μάθησης. Αυτό παρέχει την προβλεψιμότητα που χρειάζονται τα παιδιά για να αισθάνονται ότι έχουν τον έλεγχο.
- **Αίσθηση του ανήκειν (αίσθημα συμμετοχής σε μια ομάδα, αναγνώριση του εαυτού)** - Η αίσθηση του ανήκειν μπορεί να ενισχυθεί με: την ανταλλαγή κατά τη διάρκεια του κύκλου των διεργασιών που διερευνήθηκαν στη μικρή ομάδα, την επίδειξη τεκμηρίωσης, την ανταλλαγή εμπειριών στα κέντρα ενδιαφέροντος.
- **Αίσθημα ικανότητας (αίσθηση ότι είναι ικανά να κάνουν, αίσθηση ότι είναι ικανά να επιλέξουν)** - Στα κέντρα μάθησης, τα παιδιά θα έχουν την ευκαιρία να λαμβάνουν αποφάσεις, να σχεδιάζουν, να επιλύουν προβλήματα και να ολοκληρώνουν εργασίες. Τα παιδιά θα έχουν επίσης την ευκαιρία να επιλέξουν τα δικά τους κέντρα μάθησης και να παίξουν ελεύθερα, να ακολουθήσουν τα ενδιαφέροντά τους.
- **Θετικές κοινωνικές σχέσεις** - Όταν τα παιδιά βρίσκονται σε κέντρα μάθησης, συχνά παίζουν μαζί, συνεργάζονται και μαθαίνουν μέσα από σχέσεις. Μαθαίνουν πώς να αλληλοεπιδρούν μεταξύ τους με σεβασμό, να εναλλάσσονται, να μοιράζονται και να βοηθούν το ένα το άλλο. Αυτό βοηθά τα παιδιά να αναπτύξουν και να διατηρήσουν θετικές σχέσεις με τους συνομηλίκους τους.

Σε μια τάξη/ένα τμήμα ευημερίας, θα υπάρχουν πολλά κέντρα ενδιαφέροντος. Έχουμε ήδη επισημάνει ότι θα ήταν ενδιαφέρον να δημιουργηθεί μια βιβλιοθήκη με ποικίλη θεματολογία στα περιβάλλοντα ευεξίας: βιβλία καλλιτεχνικής ή επιστημονικής φύσης, εικονογραφημένα βιβλία, εικόνες διαθέσιμες σε κάθε κέντρο ενδιαφέροντος του τμήματος/τάξης. Είναι επίσης δυνατό να αφιερωθεί ένας ειδικός χώρος αφιερωμένος στην ανάγνωση. Ακολουθούν ορισμένες ενδείξεις.

Είδη κέντρων ενδιαφέροντος

1. Κέντρο ανάγνωσης/δραματοποίησης

Στο κέντρο ανάγνωσης/αφήγησης/δραματοποίησης, τα παιδιά μπορούν να αναπτύξουν δεξιότητες προφορικού λόγου, λεξιλόγιο, μίμηση, αναγνώριση γραμμάτων. Το κέντρο γραμματισμού είναι επίσης ένας χώρος όπου τα παιδιά αρχίζουν να αναπτύσσουν μια εκτίμηση για την ανάγνωση και τη γραφή.

Τα υλικά για αυτό το κέντρο μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Βιβλία (π.χ. βιβλία αφής για νήπια, βιβλία με σκληρό εξώφυλλο, βιβλία με εικόνες, βιβλία με σιωπηλά κείμενα κ.λπ.)
- Μαξιλάρια
- Μολύβια
- Φύλλα χαρτιού
- Διαφορετικά είδη κειμένων (π.χ. εφημερίδες, φυλλάδια, περιοδικά)
- Μαριονέτες

2. Κέντρο μεγάλων κατασκευών

Με ανακυκλωμένα και φυσικά υλικά, εκπαιδευτικοί και δάσκαλοι διαμορφώνουν το κέντρο μεγάλων κατασκευών ώστε τα παιδιά να δημιουργήσουν έργα, ελεύθερα χωρίς οδηγίες. Η ανοικοδόμηση αποτελεί σημαντική διαδικασία που εφαρμόζουν τα παιδιά με βάση την επινοητικότητά τους, προκειμένου να παράγουν περίτεχνα έργα που μερικές φορές είναι πολύ περίπλοκα, οργανώνοντας

χειρονομίες, συμπεριφορές και πολύπλοκες λειτουργίες. Έτσι, τα παιδιά πειραματίζονται με και πάνω στα υλικά, ξεκινώντας από μια ιδέα που είναι ήδη ξεκάθαρη στην αρχή, σε μια σειρά από υποθέσεις και προσδοκίες που αποσαφηνίζονται στην πορεία από τον εκπαιδευτικό.

Οι παιδαγωγοί και οι δάσκαλοι παρατηρούν την έρευνα των παιδιών, προσφέρουν τεχνική υποστήριξη όταν χρειάζεται, καταγράφουν τις μαθησιακές διαδικασίες, εμπλουτίζουν το πλαίσιο προτείνοντας πιθανές συνδέσεις και προτείνοντας νέες δραστηριότητες. Τα εκπαιδευτικά οφέλη είναι πολλαπλά: δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, φυσική και μαθηματική μάθηση (μετρήσεις, ισορροπίες), αισθητική έρευνα.

3. Κέντρο Τέχνης

Στο κέντρο τέχνης, τα παιδιά αναπτύσσουν τον προφορικό λόγο, τη φαντασία και τις κινητικές δεξιότητες μέσω της καλλιτεχνικής αυτοέκφρασης. Η έρευνα στο κέντρο τέχνης βοηθά τα παιδιά να εξοικειωθούν με τα μεγέθη, τα σχήματα, τις υφές και τα χρώματα.

Στόχος μας είναι να ενθαρρύνουμε τη δημιουργικότητα των παιδιών μέσα από αναπτυξιακά κατάλληλες εμπειρίες τέχνης, όχι να δημιουργήσουμε ένα προϊόν που είναι χαριτωμένο ή να «φαίνεται καλό» στους γονείς. Ποια πιστεύετε ότι μπορεί να είναι η διαφορά μεταξύ της καλλιτεχνικής διαδικασίας και της τέχνης με επίκεντρο το προϊόν;

Ακολουθούν μερικά από τα χαρακτηριστικά των εμπειριών τέχνης με επίκεντρο το προϊόν:

- Τα παιδιά πρέπει να ακολουθούν οδηγίες.
- Ο ενήλικας έχει δημιουργήσει ένα δείγμα για να το αντιγράψουν τα παιδιά.
- Υπάρχει ένας σωστός και ένας λανθασμένος τρόπος για να προχωρήσουμε.
- Υπάρχει ένα τελικό προϊόν στο μυαλό μας.
- Όλα τα τελικά προϊόντα των παιδιών μοιάζουν το ίδιο.
- Τα παιδιά βιώνουν απογοήτευση.
- Ο ενήλικας μπορεί να "διορθώσει τα λάθη".
- Όλη η τάξη συμμετείχε ταυτόχρονα σε ένα καλλιτεχνικό έργο.

Αυτά είναι μερικά από τα χαρακτηριστικά των εμπειριών τέχνης με επίκεντρο τη διαδικασία:

- Δεν υπάρχουν οδηγίες βήμα προς βήμα.
- Δεν υπάρχουν παραδείγματα για να ακολουθήσουν τα παιδιά.
- Δεν υπάρχει σωστός ή λάθος τρόπος για να εξερευνήσετε και να δημιουργήσετε.
- Η τέχνη επικεντρώνεται στην εμπειρία και την εξερεύνηση τεχνικών, εργαλείων και υλικών.
- Η τέχνη είναι μοναδική και πρωτότυπη.
- Η εμπειρία είναι χαλαρωτική. Η τέχνη είναι αποκλειστικά φτιαγμένη για την εμπειρία των παιδιών.
- Η καλλιτεχνική εμπειρία είναι επιλογή του παιδιού.
- Οι ιδέες δεν είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο.

4. Κέντρο Χειρισμού

Στο κέντρο χειρισμού, τα παιδιά έχουν πάνω απ' όλα διαφορετικές αισθητηριακές εμπειρίες. Για άλλη μια φορά, βρισκόμαστε σε ένα μέρος όπου η επιστήμη (καταστάσεις, μετασχηματισμοί, αιτία και αποτέλεσμα), η τέχνη και η ομορφιά συναντιούνται και συνδέονται. Οι δραστηριότητες στο κέντρο χειρισμού αναπτύσσουν το λεξιλόγιο, τις δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, τις δεξιότητες περιγραφικής γλώσσας και τις κινητικές δεξιότητες. Το κέντρο εξερεύνησης ενθαρρύνει επίσης τα παιδιά να εργάζονται και να παίζουν μαζί διευκολύνοντας την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και την αυτοέκφραση.

Εδώ, τα παιδιά εμπλέκονται σε μετασχηματισμούς του υλικού: ο πηλός, τα αλεύρια, σε διάλογο με το νερό, παίρνουν διαφορετική σύσταση και σχήμα κάτω από τα χέρια και τα εργαλεία τους. Σε αυτό το πλαίσιο και με αυτά τα υλικά, το παιδί καλλιεργεί τη διερευνητική και ερευνητική διάσταση, τη συμβολική και την αφηγηματική.

5. Κέντρο εξωτερικής διαβίωσης

Το φυσικό περιβάλλον είναι η κύρια πηγή αισθητηριακής διέγερσης. Η ελευθερία εξερεύνησης και παιχνιδιού είναι απολύτως απαραίτητη για την ανάπτυξη: τα παιδιά δοκιμάζουν τον εαυτό τους, κοιτάζουν, μυρίζουν, ακούν, αγγίζουν και παρατηρούν. Το υπαίθριο περιβάλλον γίνεται το γυμναστήριο της ζωής τους. Στο υπαίθριο κέντρο, τα παιδιά εξερευνούν επιστημονικές έννοιες, βιώνουν ποικίλες αισθητηριακές εμπειρίες και συμμετέχουν σε παιχνίδια κίνησης ατομικά ή με άλλα παιδιά, εξερευνούν τον κίνδυνο και αντιμετωπίζουν την προσπάθεια και την κούραση δοκιμάζοντας τα όρια και τις δυνατότητές τους. Ακόμη και για τα παιδιά που δεν περπατούν ακόμη, η δυνατότητα να βρίσκονται σε εξωτερικούς χώρους αποτελεί πηγή σημαντικών εμπειριών.

6. Κέντρο φυσικού υλικού

Στο εσωτερικό, στα περιβάλλοντα ευεξίας, τα παιδιά θα βρουν επίσης ένα κέντρο ενδιαφέροντος με φυσικά υλικά: αυτό θα είναι το μέρος για να πάρουν ό,τι συλλέγεται έξω, το οποίο μπορεί να διερευνηθεί με γραφικά, άλλα υλικά, κάποια τεχνολογικά όργανα (ψηφιακό μικροσκόπιο), μεγεθυντικούς φακούς, υπολογιστή και βίντεο-προβολέα. Το φυσικό υλικό μπορεί επίσης να συγκριθεί προκειμένου να πραγματοποιηθούν ταξινομήσεις. Παράλληλα με τα επιστημονικά όργανα, θα πρέπει να υπάρχουν βιβλία που επιτρέπουν στα παιδιά να κάνουν συνδέσεις και να μελετήσουν τα ευρήματά τους.

7. Κέντρο μικρών κατασκευών

Στο κέντρο της μικρών κατασκευών τα παιδιά μπορούν να εξασκηθούν στις λεπτές χειρωνακτικές δεξιότητες, να φτιάξουν συνθέσεις και κολάζ, να μάθουν γράμματα (προ-γραφική) και αριθμούς.

ΠΙΘΑΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ:

Βότσαλα, κοχύλια, ψηφιδωτά πλακάκια, μικρά τουβλάκια, κουμπιά, καπάκια, κορνίζες

8. Κέντρο συμβολικού παιχνιδιού

Σε αυτό το κέντρο, τα παιδιά ανοίγονται στη διάσταση του συμβολικού παιχνιδιού και του παιχνιδιού «προσποίησης» (από την ηλικία των 2 ετών περίπου), παίζοντας διάφορους ρόλους, μαθαίνοντας να μπαίνουν στη θέση άλλων ανθρώπων, να φροντίζουν κούκλες, να προσομοιώνουν δουλειές. Το συμβολικό παιχνίδι είναι ένα ισχυρό μέσο εκτόνωσης πιθανών εντάσεων που βιώνει το παιδί στην πραγματική ζωή.

Αυτό το κέντρο, με κούκλες, κουζίνα κ.λπ., έχει επίσης τη λειτουργία της καθυσύχασης των παιδιών, επειδή τους θυμίζει αντικείμενα, υλικά, ενέργειες και χειρονομίες που βιώνουν στην καθημερινή ζωή. Το παιχνίδι «προσποίησης» βοηθά στη βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων του παιδιού και στην εκμάθηση νέων λέξεων. Μελέτες έχουν δείξει ότι τα παιδιά που συμμετέχουν σε σύνθετες μορφές κοινωνικού-δραματικού παιχνιδιού έχουν μεγαλύτερες γλωσσικές δεξιότητες από εκείνα που δεν παίζουν αυτά τα παιχνίδια. Αναπτύσσουν καλύτερες κοινωνικές δεξιότητες, περισσότερη ενσυναίσθηση, περισσότερη φαντασία και μεγαλύτερη ικανότητα να γνωρίζουν τι θέλουν να πουν οι άλλοι- οι επιθετικές συμπεριφορές είναι λιγότερο συχνές, δείχνουν περισσότερο αυτοέλεγχο και υψηλότερα επίπεδα σκέψης.

9. Κέντρο αφηγηματικού-συμβολικού παιχνιδιού

Αυτό μπορεί να είναι μια πίστα αγώνων για αυτοκινητάκια, ένα σκηνικό σαβάνας ή δεινοσαύρων ή ένα δάσος γεμάτο ζώα. Αυτά τα σκηνικά προσφέρονται τόσο για αισθητηριακή εξερεύνηση όσο και για την αφηγηματική-συμβολική διάσταση που υπάρχει από την ηλικία των δύο ετών και μετά.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Στα διάφορα κέντρα ενδιαφέροντος που έχουμε εξερευνήσει μπορείτε να σκεφτείτε τη δημιουργία πλαισίων στα οποία η ψηφιακή γλώσσα συναντά την υλική, δημιουργώντας σενάρια.

